

Hospice- sygeplejerske hædres for sine stjernestunder

Souschef på Hospice Sydlyn Marianne Nielsen har slået så meget på tromme for en særlig måde at tale med døende patienter på, at hun får Hospiceforum Danmarks ildsjælepris.

Gitte Gedde
gige@faa.dk

Der er "tykke" livshistorier, og der er "tynde" livshistorier. Og der er stjernestunder.

Det ved sygeplejerske og souschef Marianne Nielsen på Hospice Sydlyn en masse om.

Så meget, at hun kan hjælpe alvorligt syge og døende patienter til at se mere positivt på deres livs historie. Det gør hun med en narrativ samtaleform, som det gennem års ihærdig indsats er lykkedes hende at brede ud til alle fem hospicer i Region Syddanmark.

Derfor er Marianne Nielsen nu hædret med Hospiceforum Danmarks ildsjælepris "Årets faglige tiltag".

- Det er jo ikke noget, jeg har fundet på. Det er bare en rigtig god metode, som jeg gerne ville brede ud, siger hun beskedent.

- Det betyder nemlig, at regionens hospicepersonale nu har et fælles sprog, så vi meget bedre forstår hinanden i den daglige kommunikation om patienterne.

Mere end én fortælling

Marianne Nielsen forklarer, at den narrative samtale er blevet et værktøj, som alle de ansatte på hospicer kan bruge, når de taler med patienter og deres pårørende.

- Når man for eksempel ligger på hospice og ved, at døden er nær, er der nogle erindringer, der der trænger sig mere på end andre, når man tænker tilbage på det levede liv. Nogle patienter fortæller tit meget negative historier, når de bliver spurgt, hvordan deres liv har været.

- Måske har de noget at forlige sig med. Det kan være en dårlig barndom, som de bliver ved at kredse om. Måske har de levet usundt, måske har de svigtet deres nærmeste. Måske har de været udsat for ulykker og overgreb. Dem kan vi hjælpe i den narrative samtale, siger Marianne Nielsen.

FAKTA

MARIANNE NIELSEN

- 52 år
- Født og opvokset i Frørup.
- Uddannet sygeplejerske 1994 i Aarhus
- Afdelingssygeplejerske på Svendborg Sygehus.
- I dag souschef og sygeplejerske på Hospice Sydlyn, som hun også var med til at skabe i 2012.
- 2-årig narrativ lederuddannelse.
- Familie med mand og fire børn, bosiddende i Ellerup ved Gudbjerg.
- Nyvalgt til menighedsrådet i Gudbjerg Kirke og kirkekoret samme sted, Engleko-ret.
- Synger i De sydfynske Four Jacks plus piger, hobbylandbrug med juletræer, gå- og løbeture og familien. Sommeren er gået med shelterbygning og en ny hundehvalp.

Hun kalder det for de "tykke" historier. Dem de husker bedst, og dem de automatisk begynder at fortælle. Det er ofte historier, der gør dem kedde af det, bitre, sørgmodige eller giver dem skyldfølelse.

- Men der er aldrig kun én fortælling om livet, forklarer Marianne Nielsen.

- Derfor gælder det om at få talt noget godt frem. Finde sprækker i den negative historie og se, om der ikke gemmer sig noget positivt, som patienten bare ikke er bevidst om mere.

- Hvis man nu kan finde den "tynde" - positive - historie i fortællingen om en utryk barndom, kan det give patienten en følelse af glæde og noget god energi, siger hun.

Den "tynde" historie kan for eksempel handle om, at der trods alt også var et sted, hvor der var dejligt trygt at være, da patienten var barn.

- Måske har det tryggeste sted været i mormors køk-

ken, og så kan man spørge ind til mormor og køkkenet og på den måde hjælpe patienten til at huske nogle glemte men lykkelige historier fra barndomslivet, siger hun og mener, at man ved samme teknik kan finde nogle af personens stærke egenskaber, der har fået vedkommende godt gennem tidligere livskriser frem. For eksempel stædighed eller tro, der kan hjælpe patienten i den nuværende kritiske fase.

- Det er stjernestunder, når man får genopfrisket hukommelsen og fortalt de her historier højt, siger Marianne Nielsen, der oplever patienter, der får et mildere syn på dem selv og deres livshistorie.

Vigtige vidner

Stjernestunderne kan også give noget vigtigt til de pårørende, der sidder ved sengekanten. De bliver vidner til ukendte dele af deres døende familiemedlems liv og personlighed.

- Det kan være meget vigtigt for den døende, at fortællingen lever videre. Det er identitetsskabende for både patienten og den pårørende, siger hun og understreger, at der ikke nødvendigvis er tale om lange udmattende samtaler.

- Det kan bare være en lille samtale, der falder naturligt, hvor man lige får en flig af noget godt frem. Senere kan man måske folde historien lidt mere ud.

Marianne Nielsen understreger, at det jo heller ikke er sådan, at livet kun skal være rosenrødt.

- De bump, der har været på vejen, skal stadig være der. Men de behøver måske ikke fylde så meget, som de har gjort. Det gode ved den måde at samtale på, er at det efterlader patienten et godt sted med nye nuancer i sit liv, siger hun.

Alle medarbejdere uddannes

Marianne Nielsen afsluttede den toårige narrative lederuddannelse i 2016. Bagefter sendte Hospice Sydlyn 10 an-

Når man ligger på hospice og ved, at døden er nær, er der nogle erindringer, der er vigtigere end andre, når man tænker tilbage på det levede liv. Nogle patienter fortæller ofte meget negative historier, og dem kan vi hjælpe.

MARIANNE NIELSEN, HOSPICE SYDFYN

dre medarbejdere på et-årige kurser i narrativ samtalepraksis, og siden er det blevet fast rutine, at alle medarbejdere får samme uddannelse.

Den svendborgensiske sygeplejerske har ved opmuntning og oplysning på regionalt ledelsesplan foranlediget, at de andre hospiceledere har taget den narrative metode til sig, og at deres personale nu også tilbydes undervisning.

Derfor er hun kåret som Årets Ildsjæl af Hospiceforum Danmark.